

Uppföljning av miljö- och klimatprogrammets strategier 2025/2026

Rapportnummer: 2026:04

Datum: 2026-03-25

Författare: Harald Helander, Emma Rex, Kristofer Palmestål

ISBN nummer: 1401–2448

Vill du använda text eller bilder ur denna rapport citerar du: Miljöförvaltningen
Göteborgs Stad, 2026:04 Uppföljning av miljö- och klimatprogrammets
strategier 2025/2026

Innehåll

Sammanfattning	4
1 Inledning	5
1.1 Syfte och inriktning	5
1.2 Hur uppföljningen genomförts	6
1.2.1 Enkätens upplägg och innehåll.....	7
2 Övergripande analys och slutsatser	9
2.1 Verksamheterna är aktiva, men fler behöver engagera sig i systemomställning.....	9
2.2 Lösningar behöver implementeras och skalas upp	10
2.3 Strategierna har olika utmaningar och förutsättningar	10
3 Resultat per strategiområde	12
3.1 Vi agerar som föregångare	12
3.2 Vi skapar förutsättningar för att leva hållbart	14
3.3 Vi driver på utvecklingen av cirkulär ekonomi.....	16
3.4 Vi arbetar strategiskt med finansiering för ökad takt i omställningen	18
3.5 Vi driver på utvecklingen av hållbart byggande	20
3.6 Vi planerar för en grön och robust stad	22
3.7 Vi driver på utvecklingen av hållbara transporter.....	24
4 Slutord	26
5 Appendix: enkätfrågor och respondenter	27
5.1 Enkätfrågor	27
5.2 Respondenter	29

Sammanfattning

Arbetet med de sju strategierna inom Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram 2021–2030 följs upp årligen för att utvärdera hur arbetet genomförs och hur det bidrar till miljö- och klimatprogrammets utförande. Årets uppföljning undersöker stadens förvaltningars och bolags förutsättningar att arbeta inom de sju tvärgående strategiområdena¹, samt i vilken grad de är verksamma inom dessa.

Uppföljningen visar bland annat att verksamheterna arbetar aktivt inom strategiområdena, men fler förvaltningar och bolag behöver engagera sig i tvärgående utveckling i systemomställande frågor. För att målen i miljö- och klimatprogrammet krävs ett ökat fokus på gemensamma utvecklingsinsatser, där nya lösningar och arbetssätt tas fram.

De lösningar som tas fram inom strategierna, och inom andra typer av utvecklingsarbete, behöver i högre grad implementeras i verksamheterna och skalas upp. Förvaltningar och bolag efterfrågar stöd i detta arbete, och här kan i vissa fall både samordningsansvariga och miljöförvaltningen bidra mer. Samtidigt är det verksamheternas ansvar att säkerställa att nya arbetssätt faktiskt implementeras, och att det finns resurser och kompetens för detta.

Behoven av åtgärder från förvaltningar och bolag, samordningsansvariga samt politiker är olika för de olika strategierna. Det beror på att strategiområdena hanterar olika typer av utmaningar, men också på att respektive strategis förutsättningar skiljer sig åt. Inom vissa strategiområden är det lättare för stadens verksamheter att förstå sina roller, mandat och ansvar är tydligare, och det finns i större utsträckning nya metoder och arbetssätt att implementera. Inom andra strategiområden är det mer utmanande för verksamheterna att förstå hur de konkret kan bidra, och verktyg och lösningar finns inte tillgängliga att implementera i samma utsträckning.

Sammanfattningsvis är strategiarbetet väletablerat i staden och har levererat goda resultat, men engagemanget från stadens förvaltningar och bolag behöver öka för att målen ska nås. Rapporten beskriver utmaningarna och behoven från politiker, förvaltningar och bolag och samordningsansvariga på övergripande nivå samt inom respektive strategiområde.

¹ I rapporten används ordet "strategiområde" för att beskriva arbete i linje med någon av strategierna, även om detta inte görs inom miljö- och klimatprogrammets strategisamordning.

1 Inledning

Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram 2021–2030 innehåller stadens mål inom miljö och klimat. Ansvaret för att dessa mål ska uppnås ligger gemensamt hos stadens förvaltningar och bolag. De ska verka för att nå målen både utifrån sina respektive verksamheter och utifrån ett hela-staden-perspektiv.

I miljö- och klimatprogrammet lyfts två centrala arbetssätt fram för att stödja detta arbete; ett systematiskt miljöarbete² där förvaltningar och bolag³ genomför åtgärder inom ordinarie planering, samt miljö- och klimatprogrammets sju strategier. Strategierna representerar områden där stadens verksamheter behöver kraftsamla för att driva på omställningen till en hållbar stad och finns för att åstadkomma ett förändringsdrivande utvecklingsarbete inom områden som kräver en hög grad av samverkan.

Varje strategi har en samordningsansvarig nämnd eller styrelse som ska säkerställa en hög kapacitet för tvärgående samverkan med fokus på att bidra till programmets mål och delmål. I programmet anges exempel på viktiga förvaltningar och bolag inom varje strategi. Dessa förväntas delta aktivt i det gemensamma strategiarbetet, utifrån sina uppdrag. Utöver detta ansvarar alla berörda förvaltningar och bolag för att integrera strategiernas inriktningar i sitt ordinarie arbete och genomföra nödvändiga åtgärder. Detta innebär att alla verksamheter i staden ska arbeta enligt miljö- och klimatprogrammets strategier där det är relevant.

I rapporten förkortas de sju strategierna i programmet enligt nedan:

Strategins fullständiga namn	Förkortning
Vi agerar som föregångare	Agera föregångare
Vi skapar förutsättningar för att leva hållbart	Leva hållbart
Vi driver på utvecklingen av cirkulär ekonomi	Cirkulär ekonomi
Vi arbetar strategiskt med finansiering för ökad takt i omställningen	Finansiering för omställning
Vi driver på utvecklingen av hållbart byggande	Hållbart byggande
Vi planerar för en grön och robust stad	Grön och robust stad
Vi driver på utvecklingen av hållbara transporter	Hållbara transporter

1.1 Syfte och inriktning

Syftet med denna uppföljning är att delvis rikta fokus mot stadens verksamheter och undersöka vilka förutsättningar dessa har att arbeta inom de omställningar som strategierna verkar för. Stadens strategiarbete har följts upp årligen för att

² [Systematiskt miljöarbete - Miljö och klimat Göteborg 2030 - Göteborgs Stad](#)

³ Genom rapporten används både "förvaltningar och bolag" och "verksamheter" för att beskriva de förvaltningar och bolag som Göteborgs Stad äger.

bidra till kontinuerligt lärande och utveckling av arbetssätten. Uppföljningarnas fokus och inriktning har skiftat över tid, i takt med att strategiarbetet utvecklats.

År 2023 undersökte två forskare, Johan Holmén (Chalmers) och Kerstin Hemström (Göteborgs Universitet), vilken funktion strategierna som arbetssätt fyller för att nå målen i miljö- och klimatprogrammet⁴. Analysen visade bland annat att kopplingen mellan strategiernas aktiviteter och programmets mål behövde förtydligas.

Under uppföljningen 2024 undersöktes både strategiernas specifika och gemensamma utmaningar, med fokus på strategisamordnarnas förutsättningar⁵. Då konstaterades att strategiarbetet nu är etablerat inom staden och att samtliga strategier börjat leverera resultat. Samtidigt pekade analysen på att förvaltningar och bolag behöver ta större eget ansvar för strategierna. Exempelvis behöver verksamheterna ha kapacitet att driva eller delta i utvecklingsarbete, samt säkerställa att de kan ta emot och införa nya lösningar och arbetssätt som tas fram.

Årets uppföljning tar avstamp i tidigare års slutsatser om att verksamheterna behöver ta större eget ansvar. Fokus ligger därför på att få en tydligare bild av hur förvaltningar och bolag själva ser på sin roll och på sina förutsättningar att bidra till strategiernas genomförande. Genom att få verksamheternas perspektiv på de främsta hindren och behoven av stöd, får vi också en bättre förståelse för strategiernas olika förutsättningar och utmaningar.

Resultaten riktar sig till nämnder och styrelser samt förvaltningar och bolag, och syftar till att stärka deras organisationer så att takten på arbetet inom strategiernas inriktningar ökar. Uppföljningen är också ett underlag för fortsatt samordning och planering av stöd, och riktar sig därför också särskilt till de strategiansvariga verksamheterna samt miljöförvaltningen.

1.2 Hur uppföljningen genomförts

Uppföljningen har genomförts av tjänstepersoner på miljöförvaltningen. Analysen bygger på underlag från:

- En enkät till de förvaltningar och bolag som omnämns som viktiga aktörer för strategierna i miljö- och klimatprogrammet (se nedan). Även vissa verksamheter som inte nämns i programmet men bedömdes som potentiellt viktiga, exempelvis inom skola och omsorg, inkluderades⁶. Totalt inkom svar från 34 verksamheter.
- En workshop med tjänstepersoner som arbetar med strategiska miljöfrågor i stadens verksamheter. Ungefär 30 personer deltog från 23 verksamheter.
- Dialoger och möten med strategisamordarna.

⁴ [Uppföljning av miljö- och klimatprogrammets strategier 2023](#)

⁵ [Uppföljning av miljö- och klimatprogrammets strategier 2024](#)

⁶ Se Appendix för en lista över verksamheterna som har svarat på enkäten.

- Strategiernas sammanfattningsrapporter som beskriver arbetet under det gångna året, planerna framåt, samt strategisamordnarnas analys av utmaningar och behov framåt inom varje strategi.

1.2.1 Enkätens upplägg och innehåll

Större delen av stadens miljö- och klimatarbete bedrivs av förvaltningar och bolag inom deras egna ansvarområden. Många verksamheter arbetar exempelvis med hållbart byggande eller hållbara transporter utan att detta drivs eller samordnas av någon av miljö- och klimatprogrammets strategier. Strategierna fokuserar på de utmaningar och omställningar där det finns behov av ytterligare samordning kring tvärgående samverkan eller övergripande förändringar för att vi ska nå målen.

Enkätens fokus var på Göteborgs Stads samlade arbete inom de sju strategiområdena⁷. Den omfattade alltså mer än det som görs genom strategisamordningen. Frågorna i enkäten⁸ berörde följande delar och besvarades per strategiområde:

- Hur verksamheterna ser på sin roll.
- Deras förutsättningar att arbeta med utveckling.
- Om de implementerar nya lösningar och arbetssätt.
- Vilka deras främsta behov av stöd är.

För att öka takten inom strategiområdena behöver förvaltningar och bolag både utveckla den egna verksamheten och arbeta med utveckling i syfte att uppnå samhällsförändringar. Om nya arbetssätt, metoder, verktyg eller andra lösningar ska få effekt behöver de implementeras i ordinarie verksamhet. För att skapa en gemensam förståelse definierades dessa begrepp för de svarande i enkäten (se Figur 1).

Enkäten besvarades i de flesta fall av avdelnings- eller enhetschef, ibland med stöd av miljöstrateg eller motsvarande roller. Många verksamheter är komplexa organisationer och staden arbetar på flera olika sätt inom strategiområdena. Det gör det utmanande för en eller några personer i en verksamhet att ha en komplett översikt. Övergripande trender och skillnader i förutsättningar inom de olika strategiområdena är ändå möjliga att se, och beskrivs i analysen.

⁷ I rapporten används ordet "strategiområde" för att beskriva arbete i linje med någon av strategierna, även om detta inte görs inom miljö- och klimatprogrammets strategisamordning.

⁸ Se Appendix för frågorna i enkäten.

<p>Utveckling för den egna verksamheten = Ni tar fram eller testar lösningar och arbetssätt för förvaltningens/bolagets egna processer, rutiner eller arbetssätt. ("Ni fixar ert eget hus").</p> <p><i>Exempel: Pilot för att mäta eget matsvinn; testa att ställa nya miljökrav på en leverantör.</i></p>
<p>Utveckling för systemförändring = Ni tar fram kunskap eller lösningar och arbetssätt i syfte att förändra hur Göteborgs Stad eller samhället fungerar, ofta i samverkan med andra verksamheter. ("Ni och grannarna fixar kvarteret tillsammans").</p> <p><i>Exempel: Samverkan för att minska Göteborgs totala matsvinn; utveckla gemensamma upphandlingskrav med andra verksamheter som driver hela branschen framåt.</i></p>
<p>Implementering = Ni för in nya lösningar och arbetssätt permanent i er ordinarie verksamhet.</p> <p><i>Exempel: Införa nya arbetssätt som minskar matsvinn i hela verksamheten, införa cirkulärt arbetssätt som standard i all anskaffning.</i></p>

Figur 1. Definitioner av utveckling och implementering som används i rapporten och som fanns med i den enkät som förvaltningar och bolag svarade på.

2 Övergripande analys och slutsatser

Strategiernas förutsättningar skiljer sig åt. Här presenteras tre övergripande slutsatser om Göteborgs Stads arbete inom strategiernas områden. Se avsnitt 3 för behoven och förutsättningarna inom varje strategi.

2.1 Verksamheterna är aktiva, men fler behöver engagera sig i systemomställning

Förvaltningar och bolag i Göteborgs Stad är över lag aktivt involverade inom de inriktningar som strategierna verkar för. De utpekade viktiga aktörerna för respektive strategi i miljö- och klimatprogrammet arbetar aktivt inom strategiområdena. Vissa verksamheter behöver säkerställa att det finns utrymme för ökat engagemang inom områden där deras medverkan är särskilt betydelsefull, exempelvis skolverksamheterna, miljöförvaltningen och socialförvaltningarna inom *Leva hållbart*; stadsbyggnadsförvaltningen inom *hållbart byggande*; och Business Region Göteborg inom *Grön och robust*.

De aktörer som är viktiga inom respektive strategiområde arbetar med utveckling, men fokuserar i betydligt högre grad på den egna verksamheten än på tvärgående utveckling i systemomställande frågor. Verksamheterna har i regel större rådighet att förändra sina egna processer än att driva frågor som kräver en hög grad av samverkan. Samtidigt krävs just gemensamma utvecklingsinsatser, exempelvis att ta fram nya metoder och arbetssätt inom Göteborgs Stad och tillsammans med externa aktörer, för att målen ska kunna nås. Resultaten bekräftar den analys som gjordes när strategierna följdes upp 2024. Då pekade samtliga strategisamordnare på att förvaltningar och bolag behöver ha större kapacitet att arbeta med tvärgående utveckling⁹. Strategisamordnarna kan driva och samordna utmaningar där behov finns, men utgångspunkten är att verksamheterna ska ha egen kapacitet att engagera sig i tvärgående arbete i systemomställande frågor.

De främsta hindren för att kunna driva eller delta i utvecklingsarbete i större utsträckning varierar mellan verksamhet och strategi. Många uppger att andra uppgifter prioriteras och att brist på personella eller ekonomiska resurser begränsar möjligheten att delta. Tvärgående utvecklingsarbete i systemomställande frågor är en förutsättning för att miljö- och klimatprogrammets mål ska nås. Nämnder, styrelser och ledningar behöver därför tydliggöra att detta förväntas, exempelvis genom konkreta uppdrag, och säkerställa att det finns tillräckliga resurser för förvaltningar och bolag att engagera sig i gemensam utveckling.

För att påskynda de omställningar strategierna verkar för behöver förvaltningar och bolag i större utsträckning se sin roll i stadens och samhällets gemensamma utveckling. Det kan exempelvis handla om att ta ett större ansvar för sin

⁹ [Uppföljning av miljö- och klimatprogrammets strategier 2024](#), se särskilt avsnitt 2.3 (s. 10–11)

indirekta miljöpåverkan och sina möjligheter att påverka göteborgarssamhället. I vissa fall behövs ökad kompetens inom förändringsdrivande arbete. I andra fall behöver kompetensen inom sakfrågor stärkas. Det finns planer inom många strategier att stödja i kompetensutveckling men förvaltningar och bolag behöver framför allt ta ett eget ansvar för att säkerställa tillräcklig egen kompetens.

2.2 Lösningar behöver implementeras och skalas upp

Enkätsvaren visar att förvaltningar och bolag i större utsträckning arbetar med att utveckla nya lösningar än med att implementera dem som redan tagits fram. Inom flera strategier, exempelvis *Cirkulär ekonomi*, *Hållbart byggande* och *Grön och robust* finns flera arbetssätt, metoder och lösningar nu på plats och dessa behöver implementeras och användas i stor skala för att ge effekt.

Inom de flesta strategiområden efterfrågar förvaltningar och bolag mer stöd i att förstå vilka lösningar och arbetssätt de kan införa i just sin verksamhet. Här kan strategisamordningen, och till viss del miljöförvaltningen, bidra genom att stödja ökad kunskapsdelning, tydliggöra vilka lösningar som finns tillgängliga, och i vissa fall hjälpa till att utveckla och verksamhetsanpassa dessa.

Samtidigt har verksamheterna ett eget ansvar att informera sig om vad som är aktuellt att implementera inom de olika strategiområdena och säkerställa att det finns tillräckliga resurser för ett brett införande. Nämnder och styrelser behöver efterfråga och följa upp att implementering faktiskt sker.

2.3 Strategierna har olika utmaningar och förutsättningar

Behov av åtgärder från förvaltningar och bolag, samordningsansvariga och politiker är olika för de olika strategierna. Behov kan också variera inom en och samma strategi. Detta beror på att strategiområdena är breda och spänner över många olika utmaningar, men också på att respektive strategis förutsättningar skiljer sig åt.

Alla verksamheter ska arbeta med strategiområdena där detta är relevant. Inom vissa strategiområden är det lättare för verksamheterna att förstå sina roller. Det beror delvis på frågornas karaktär, exempelvis handlar *Cirkulär ekonomi* om anskaffning, användning och avyttring, vilket berör de flesta verksamheter. Inom bygg och anläggning är kopplingen till *Hållbart byggande* självklar. Genom stadens och strategisamordningens arbete finns det nu till stor del styrning och mandat på plats inom dessa områden. Många verksamheter är också aktiva i tvärgående utveckling i systemomställande frågor och det finns verktyg och arbetssätt tillgängliga att implementera. Behoven handlar då främst om att dela kunskap om lösningar och om att skapa tydliga förväntningar från ledning och politik att nya arbetssätt införs. Det finns också ett behov av att fortsätta utveckla nya lösningar.

Inom andra strategiområden, exempelvis *Leva hållbart* och *Finansiering för omställning*, ser färre förvaltningar och bolag sig som viktiga aktörer och det är också mer utmanande för verksamheterna att veta hur de konkret kan bidra. Inom dessa strategiområden finns inte verktyg och lösningar tillgängliga att implementera i samma utsträckning. Därför behöver sådana tas fram och kommuniceras, samtidigt som förvaltningar och bolag ökar sin egen förståelse för sina roller och möjligheter att bidra.

Politiken behöver stödja genomförandet av strategierna utifrån deras olika behov¹⁰. Sammanfattningsvis behöver politiken skapa bättre förutsättningar för Göteborgs Stads arbete inom strategierna genom att:

- Säkerställa, genom tillräcklig resursfördelning och uppföljning, att framtagna metoder, verktyg eller arbetssätt implementeras och skalas upp. Det gäller särskilt *Cirkulär ekonomi*, *Hållbart byggande* och *Grön och robust*.
- Tydliggöra prioriteringar där mandat och ansvar fortfarande delvis saknas. Exempelvis kan *Leva hållbart* stärkas genom tydligare signaler till verksamheterna att de förväntas skapa förutsättningar för invånarna att minska sin miljöpåverkan. *Grön och robust* kan stärkas genom att grönfrågor prioriteras högre i stadsutveckling.
- Driva på omvärlden genom att verka för styrmedel på nationell nivå som stöttar strategiområdena (inom exempelvis *Leva hållbart*, *Cirkulär ekonomi* och *Hållbara transporter*) och genom att skapa långsiktig efterfrågan från marknaden på lösningar som möter Göteborgs Stads behov (särskilt inom *Cirkulär ekonomi* och *Hållbart byggande*).

¹⁰ Se avsnitt 3 och strategiernas sammanfattningsrapporter för detaljer kring hur politiken samt förvaltningar och bolag kan stödja stadens arbete inom strategiernas områden.

3 Resultat per strategiområde

Här presenteras uppföljningen av de sju strategiområdena. Avsnitten avslutas med kortfattade slutsatser per område. Se strategiernas sammanfattningsrapporter¹¹ för mer information om strategisamordningens arbete, resultat och planer framåt.

3.1 Vi agerar som föregångare

Göteborgs Stad ska agera som föregångare och driva på omställningen till ett ekologiskt hållbart samhälle. Strategin har identifierat fyra inriktningar som centrala för att Göteborgs Stad ska agera föregångare. Det handlar om att utveckla kompetens och ledarskap, ökad extern samverkan och involvering, att undanröja hinder på nationell och på EU-nivå samt att utveckla kommunikation som verktyg för omställning. Samordningen har bland annat varit drivande i att införa och utveckla stadens medborgarråd, för att öka göteborgarnas delaktighet i omställningen. Strategin har också utvecklat och genomfört utbildningsinsatser för chefer och strateger, stärkt samarbetet med civilsamhället och genomfört en kommunikationskampanj för att inspirera till hållbar konsumtion.

Strategiområdet handlar alltså om förutsättningsskapande frågor som möjliggör att Göteborgs Stad som helhet kan vara en föregångare i omställningen. Många förvaltningar och bolag ser sig som viktiga aktörer och arbetar i relativt stor utsträckning med utvecklingsfrågor, men förståelsen för strategins område och strategisamordningens arbete är låg och mindre tydlig än för övriga strategiområden. Resultaten av enkäten är därför mer utmanande att tolka eftersom svaren i viss utsträckning reflekterar verksamheternas arbete inom miljö- och klimatområdet i stort, snarare än strategins frågor.

Enkätsvaren speglar att det finns en risk att strategiområdets otydlighet gör det svårare för förvaltningar och bolag att ta ansvar och förstå hur de kan bidra på bästa sätt. Exempelvis är det utmanande för verksamheterna att veta vilka utvecklingsinitiativ de bör delta i och vilka arbetsätt de ska implementera. Behovet av kompetensutveckling, särskilt inom förändrings- och innovationsledning, sticker ut i förhållande till andra strategiområden. För att Göteborgs Stad ska bidra mer effektivt i omställningen mot minskad miljö- och klimatpåverkan, behöver det förvaltande uppdraget i förvaltningar och bolag kompletteras med en större förmåga att arbeta med utveckling och samverkan¹². Förändrings- och innovationsledning är viktiga verktyg för att möjliggöra detta. Kompetensstärkande insatser med fokus på att driva förändring ingår i strategisamordningens insatser och planer, men takten behöver öka.

Miljöförvaltningen har en viktig roll som ansvarig för strategisamordningen och för att driva och samordna miljö- och klimatprogrammet. Strategisamordningen har fokuserat på just miljöförvaltningens roll och på att involvera och engagera medborgare, exempelvis genom förvaltningens arbete med

¹¹ [Tvärgående strategier - Miljö och klimat Göteborg 2030 - Göteborgs Stad](#)

¹² Se den fjärde av de övergripande rekommendationerna i [Uppföljning av målen i Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram 2025](#) för ett längre resonemang, s. 14.

omställningskommunikation. Genom att ta fram stöd och arbetssätt som kan användas av hela staden kan fler verksamheter involveras, och förståelsen för strategins frågor stärkas. Här behöver förvaltningar och bolag ta större ansvar men det krävs också ett intensifierat arbete av miljöförvaltningen, tillsammans med andra nyckelförvaltningar såsom stadsledningskontoret. Exempelvis behöver påverkansarbetet samordnas och stärkas så att Göteborgs Stad på ett mer effektivt sätt kan påverka i frågor där staden har begränsad rådighet. Även samordningen av förvaltningars och bolags kommunikation inom miljö- och klimatområdet behöver stärkas så att denna ger större effekt. Dessa behov ligger i linje med strategisamordningens planer.

Slutsatser:

- **Många verksamheter ser sig som viktiga aktörer** inom de frågor *Agera föregångare* arbetar med, men kunskapen om strategin och dess syfte är förhållandevis låg. Förvaltningar och bolag behöver ta större ansvar för strategins frågor.
- **Det är utmanande för förvaltningar och bolag att förstå hur de kan** arbeta inom strategiområdet på bästa sätt. Detta beror både på utmaningen att förstå strategiområdets syfte och på hur långt arbetet har kommit med att sprida och implementera lösningar till förvaltningar och bolag.
- **Strategisamordningen, miljöförvaltningen och stadsledningskontoret behöver involvera förvaltningar och bolag** i större utsträckning, exempelvis genom att ta fram stöd och arbetssätt som hela staden kan använda. Pågående insatser med fokus på förändringsledning, samverkan, påverkansarbete och kommunikation behöver fortsätta och stärkas.

3.2 Vi skapar förutsättningar för att leva hållbart

Göteborgs Stad ska genom sina verksamheter skapa förutsättningar för boende och besökare i Göteborg att leva hållbart, bland annat genom policyutveckling, stadsplanering, utveckling av kommunikation, service och tjänster, men också genom att öka förståelsen för att beteendeförändringar behöver ske för att stadens mål ska nås.

Strategisamordningen har bland annat fokuserat på att öka samverkan inom staden, exempelvis genom Arena Leva hållbart som är en stadenintern plattform för kunskap och lärande. Samordningen har också medverkat i forskning inom området, utvecklat stadens struktur och samverkan med aktörer från civilsamhället samt stöttat konkreta projekt och insatser. Tidigare uppföljningar och uppdrag har pekat på behovet av att tillsätta mer resurser till strategisamordningen och sedan hösten 2025 har en sådan förstärkning påbörjats.

Många förvaltningar och bolag har en verksamhet som på olika sätt påverkar göteborgarnas förutsättningar att leva hållbart, exempelvis deras konsumtions- och livstilsval. Ändå är det få verksamheter som ser sig som centrala aktörer i strategin, och arbete i strategin ses inte som del av ”grunduppdraget”. En förklaring kan vara att mycket av stadens rådighet i detta område är indirekt eller som rådighet genom påverkan. Detta leder till att strategiområdets frågor prioriteras ned och att de tillgängliga resurserna är särskilt begränsade. De hinder som oftast lyfts är just låg prioritet och resursbrist. Exempelvis har socialförvaltningarna och skolverksamheterna viktiga roller, men saknar generellt utrymme för att arbeta med strategins frågor. För att lyckas med systemomställningen behöver fler verksamheter ta ansvar för att skapa förutsättningar för att leva hållbart, samt kroka arm med andra aktörer i samhället där staden saknar direkt rådighet.

Flera verksamheter uppger att de på olika sätt arbetar med frågorna, men att de endast i viss grad gör det gällande stadenövergripande frågor i samverkan med andra. I förhållande till många andra strategiområden är det mer utmanande för förvaltningar och bolag att förstå vad deras roll bör vara och hur de kan bidra på bästa sätt. Flera förvaltningar och bolag är osäkra på om de ska arbeta med åtgärder som bidrar till att exempelvis minska hushållens konsumtionsbaserade utsläpp¹³ och miljöpåverkan. Detta leder till att få åtgärder genomförs om politiken inte ger riktade politiska uppdrag eller skapar en tydlig förväntan på att frågorna ska prioriteras. Förvaltningar och bolag behöver säkerställa resurser och kompetens för att driva utvecklingsarbete inom området, samt goda förutsättningar att arbeta över verksamhetsgränser, eftersom utmaningarna inom ekologisk hållbarhet kräver en hög grad av interna och externa samarbeten.

Många verksamheter lyfter behov av ytterligare stöd i enkäten, främst när det gäller att identifiera vilka utvecklingsinitiativ de bör delta i, vilka arbetssätt de bör implementera och möjligheter för ökad samverkan. Ett sådant stöd skulle

¹³ Dessa inkluderar utsläppen under en produkts hela livscykel oavsett var i världen dessa sker, inklusive från exempelvis råmaterialutvinning, produktion och transport.

exempelvis kunna handla om att, tillsammans med relevanta förvaltningar och bolag, ta fram vägledningar för hur verksamheterna aktivt kan stödja och möjliggöra hållbara livsstilar. Det finns också en stor efterfrågan på kompetensutveckling. Under våren planerar samordningsansvariga att fördjupa förståelsen för vilket stöd och vilken kompetensutveckling som behövs.

Nationella styrmedel och ekonomiska incitament har stor påverkan på strategiområdet och behöver bli mer gynnsamma för att utvecklingen ska gå snabbare framåt.

Slutsatser:

- **De frågor som *Leva hållbart* arbetar med, exempelvis hushållens konsumtionsbaserade utsläpp och miljöpåverkan, ses sällan som en del av förvaltningars och bolags "grunduppdrag",** vilket leder till nedprioritering och resursbrist. Många verksamheter arbetar med frågorna, men i begränsad utsträckning med fokus på tvärgående arbete i systemomställande frågor.
- **Verksamheterna behöver stöd i att förstå hur de kan bidra på bästa sätt,** exempelvis genom att tydliggöra hur åtgärder kan göras vid olika grader av rådighet. Strategisamordningen planerar att tillsammans med miljöförvaltningen fördjupa sin förståelse för vilket stöd och kompetensutveckling som behövs hos förvaltningar och bolag, vilket är i linje med behoven.
- **Tydligare politiska signaler behövs,** exempelvis genom konkreta uppdrag. Nämnder och styrelser behöver skapa förväntningar på att frågorna ska prioriteras, efterfråga hur verksamheterna bidrar till minskad miljöpåverkan från invånarna samt, där relevant, driva på utveckling av nationella styrmedel som främjar hållbar konsumtion.

3.3 Vi driver på utvecklingen av cirkulär ekonomi

Göteborgs Stad ska driva på utvecklingen av en cirkulär ekonomi, exempelvis genom att ställa krav på återbrukade produkter och återvunna material vid inköp och upphandling, utveckla arbetssätt för att minska nyinköp samt samarbeta externt för att möjliggöra en cirkulär ekonomi i samhället.

Cirkulär ekonomi är det område där flest verksamheter ser sig som viktiga aktörer. Detta beror delvis på att strategins frågor till stor del handlar om anskaffning, användning och avyttring av materiella resurser vilka berör stora delar av Göteborgs Stad. Strategisamordningen har arbetat med att få bättre styrning på plats, bland annat genom att ta fram en *riktlinje för avyttring och bortskänkning*¹⁴ som förtydligar den cirkulära styrningen. Samordningen har också utvecklat olika typer av verktyg och stöd till förvaltningar och bolag. Några exempel är en cirkulär vägledning¹⁵, en cirkulär rådgivningsfunktion, att stadens återbrukstjänst Tage har vidareutvecklats och *Cirkulär omställningsarena* som är en plattform för samverkan inom staden.

Styrningen och stödet har gjort det förhållandevis tydligt för förvaltningar och bolag att veta hur de kan bidra. Enkätsvaren visar att stadens verksamheter arbetar med utveckling och implementering inom cirkulär ekonomi i relativt hög grad. Dessutom upplevs styrningen som tydligare än inom många andra strategiområden. Precis som för övriga strategiområden är utvecklingsarbete med fokus på systemomställning mindre vanligt än utveckling för den egna verksamheten. Strategisamordningen är starkare bemannad jämfört med andra strategier, vilket också kan vara en förklaring till att utmaningar kring samordning och samverkan inte upplevs som lika stora hinder här.

De hinder som verksamheterna lyfter varierar, men främst handlar det om otillräcklig kompetens hos förvaltningar och bolag, resursbrist och att frågorna delvis nedprioriteras. Vilken typ av kompetens som efterfrågas skiljer sig åt mellan verksamheterna och behöver tydliggöras. Det kan exempelvis handla om kompetens i förändringsledning för att införa cirkulära arbetssätt eller kunskap om hur man ställer och följer upp cirkulära krav. Ytterligare ett vanligt hinder är att lösningar inte finns tillgängliga på marknaden.

Behovet av stöd speglar att styrningen inom området är relativt etablerad och att det är tydligt vilka verksamheter som strategiområdet berör. Förvaltningar och bolag efterfrågar framför allt vägledningar och metoder för hur cirkulära lösningar kan omsättas i praktiken och skalas upp. Det innebär att befintliga stöd och vägledningar behöver vidareutvecklas – eller kommuniceras i större utsträckning, exempelvis genom mer riktat och verksamhetsanpassat stöd som kan hjälpa förvaltningar och bolag att förändra rutiner, sätta nya roller, köpa in på andra sätt och så vidare. Strategisamordningen planerar att fortsätta stärka stödet det kommande året. En del av detta arbete är att strategisamordningen

¹⁴ [Göteborgs Stads riktlinje för avyttring och bortskänkning av lös egendom samt bygg- och markmaterial](#)

¹⁵ [Cirkulär vägledning för dig som jobbar i Göteborgs Stad](#)

nyligen genomfört intervjuer med chefer på olika nivåer i Göteborgs Stad för att öka förståelsen för befintliga hinder och behov av stöd.

För att driva på och öka takten i arbetet behöver politiken vara tydlig med att det finns en förväntan på att nya arbetssätt implementeras på bred front, tillsätta tillräckliga resurser samt uppmärksamma och hantera eventuella målkonflikter som hindrar införandet av cirkulära lösningar. Politiken behöver också driva på marknaden genom att kommunicera stadens långsiktiga cirkulära behov och ambitioner, samt efterfråga starkare styrmedel på nationell nivå. Förvaltningar och bolag behöver säkerställa att cirkulära arbetssätt och rutiner införs och avsätta resurser för förändringsledning och genomförande.

Slutsatser:

- **Cirkulär ekonomi är det område där flest verksamheter ser sig som viktiga aktörer** och många förvaltningar och bolag arbetar aktivt med utveckling och implementering i olika grad. De största hindren handlar mindre om mandat och ansvar, och mer om det praktiska genomförandet.
- **Det behövs verksamhetsanpassade vägledningar och stöd** för hur lösningar kan införas och skalas upp i praktiken. Här har strategisamordningen gjort stora insatser redan och planerar att fortsätta med det under 2026.
- **Nämnder och styrelser behöver efterfråga att cirkulära verktyg och lösningar införs** samt undanröja ekonomiska hinder och målkonflikter. Politiken behöver kommunicera stadens cirkulära behov och ambitioner tydligt till marknaden. Förvaltningar och bolag behöver införa cirkulära arbetssätt och avsätta resurser för förändringsledning och genomförande.

3.4 Vi arbetar strategiskt med finansiering för ökad takt i omställningen

Göteborgs Stad ska använda finansiering på ett strategiskt sätt för att öka takten mot målen i miljö- och klimatprogrammet, exempelvis genom att söka externa medel, använda investeringar och inköp för att driva på omställningen och ta samhällsekonomiska hänsyn när vi fattar beslut. Strategisamordningen har det senaste året bland annat deltagit i utvecklingsprojekt i samarbeten med andra kommuner och akademi, medverkat och stöttat ansökningsprocesser samt utforskat tillgången till alternativa finansieringskällor tillsammans med Capital Hub¹⁶.

Finansiering för omställning handlar om förutsättningsskapande frågor som möjliggör omställningen inom andra sektorer, inklusive de områden som övriga strategier riktar sig mot. Få verksamheter upplever att de är viktiga aktörer, och utvecklingsarbete och implementering sker i mer begränsad omfattning jämfört med andra strategiområden. Vissa investeringsintensiva förvaltningar och bolag arbetar aktivt med olika typer av finansieringslösningar, men enkätresultaten pekar på att många inte ser området som relevant för just deras verksamhet. Detta kan delvis förklaras av att finansieringsfrågor till stor del hanteras inom Göteborgs Stads ordinarie budgetprocess, vilket gör att många inte upplever strategiområdet som direkt kopplat till den egna verksamheten.

De hinder som förvaltningar och bolag lyfter handlar om otillräcklig kompetens samt att existerande processer och rutiner inte är tillräckligt tydliga. Kunskapen om vilka möjliga nya lösningar eller arbetssätt som finns tillgängliga är förhållandevis låg. Strategisamordningen och miljöförvaltningen kan stödja förvaltningar och bolag genom att stärka kommunikationen om vad strategin handlar om och konkretisera vad verksamheterna själva kan göra, exempelvis genom att tydliggöra tillgängliga verktyg och arbetssätt. Det kan exempelvis handla om att verksamheterna i högre grad behöver kunna nyttja extern finansiering för innovation och utveckling.

Förvaltningar och bolag efterfrågar också större möjligheter till ökat kunskapsutbyte och lärande inom staden. Strategisamordningen, miljöförvaltningen och stadsledningskontoret kan här ta en större roll för att underlätta utbytet av erfarenheter och kunskap inom staden. Stadsledningskontorets pågående arbete tillsammans med strategisamordningen kan skapa mervärden för staden och adressera vissa av de hinder som förvaltningar och bolag lyfter. Exempelvis fick kommunstyrelsen i oktober 2025 i uppdrag¹⁷ att ta fram en stadengemensam struktur för att öka samordningen, och tydliggöra mandat och ansvar i arbetet med extern finansiering. Uppdraget handlar om extern finansiering generellt, och har inte ett särskilt fokus på miljö- och klimatinsatser. Gothenburg European Office spelar också en viktig roll genom att bevaka finansieringsmöjligheter från EU.

¹⁶ Capital Hub är en finansieringsplattform inom som kopplar samman städernas klimatprojekt med kapital för att påskynda klimatomställningen.

¹⁷ Göteborgs Stad, protokoll § 763 Ärendenummer SLK-2025-00664.

För att nå målen i miljö- och klimatprogrammet behöver förvaltningar och bolag genomföra mer ambitiösa insatser än idag. I vissa fall innebär det ökade kostnader¹⁸, åtminstone på kort sikt. Detta gör det viktigt att arbeta mer strategiskt med möjligheterna för finansiering, så att tillgången på finansiering inte hindrar nödvändiga insatser. Förvaltningar och bolag behöver därför generellt stärka sin egen kapacitet att arbeta strategiskt med finansiering, utveckla nya lösningar och implementera dem. Det förvaltande uppdraget behöver kompletteras med en större förmåga att arbeta med utveckling och samverkan. Det är också viktigt att förvaltningar och bolag lyfter målkonflikter och finansiella hinder till politiken, så att nämnder och styrelser får en tydlig bild av resursbehoven för att genomföra de insatser som krävs för att nå målen.

Slutsatser:

- **Många verksamheter ser inte området som relevant för dem, vilket begränsar stadens förutsättningar att arbeta strategiskt med finansiering för ökad takt i omställningen.** Området uppfattas av flera som något som ligger utanför den egna organisationens ansvar, samtidigt arbetar vissa verksamheter aktivt med frågan.
- **Tydligare metoder och verktyg behövs för att arbeta mer strategiskt.** Verksamheterna efterfrågar stöd för att förstå hur de kan arbeta mer strategiskt med finansiering, exempelvis vägledning och konkreta exempel på verktyg. Strategisamordningen och miljöförvaltningen behöver stärka kommunikationen om vad strategin handlar om och vilka lösningar som kan användas i praktiken.
- **Staden behöver stärka sin kapacitet att arbeta strategiskt med finansiering.** För att planerade miljö- och klimatinsatser inte ska begränsas av tillgång på finansiering behöver förvaltningar och bolag bygga upp en större förmåga att identifiera och använda externa finansieringsmöjligheter samt samverka kring utvecklingsfrågor som rör finansiering.

¹⁸ Se den första och tredje av de övergripande rekommendationerna i [Uppföljning av målen i Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram 2025](#) s. 13–14. Dessa riktar sig till alla nämnder och styrelser.

3.5 Vi driver på utvecklingen av hållbart byggande

Göteborgs Stad ska driva på utvecklingen av hållbart byggande, exempelvis genom att bidra till utveckling av nya metoder och material, ställa höga miljökrav vid upphandlingar och på det sättet driva branschen framåt samt skapa förutsättningar för återbruk. Strategisamordningen har bland annat deltagit i utveckling och implementering av modeller för klimatberäkningar, arbetat med kompetensutveckling samt intern och extern samverkan för att driva fram storskaliga marknadslösningar.

Strategisamordningen har identifierat olika inriktningar inom hållbart byggande som Göteborgs Stad behöver arbeta mot. Förutsättningarna och utmaningarna mellan dessa inriktningar skiljer sig åt:

- För att möjliggöra energisystem som är mer effektiva och byggda miljöer som bidrar till en hälsosam livsmiljö har Göteborgs Stad till stor del systematik och verktyg på plats. Här behöver förvaltningar och bolag säkra lokala rutiner och följa upp krav på entreprenörer och leverantörer.
- Mycket utveckling har gjorts för att minska klimatpåverkan och marknadslösningar finns på plats för att nå 50% minskning. Ytterligare utveckling, både för de egna verksamheterna och för att ställa om branschen, krävs för nå målet om 90% minskning. För att lyckas krävs även att den redan byggda miljön nyttjas mer effektivt.¹⁹ Inom anläggning och renovering finns inte samma systematik och verktyg på plats, och återbruksmarknaden är fortfarande omogen.
- Inom biologisk mångfald och ekosystemtjänster saknas metoder och verktyg för systemnytta, kvalitetssäkring och mätning i hela branschen.

Strategisamordningen arbetar aktivt med att driva på utvecklingen inom de två senare punkterna, minskad klimatpåverkan och resurseffektivitet samt biologisk mångfald och ekosystemtjänster, eftersom dessa har ett särskilt stort behov av nya lösningar och arbetssätt.

Förutsättningarna skiljer sig mellan de olika inriktningarna, men generellt finns många lösningar och arbetssätt framtagna inom hållbart byggande som behöver implementeras på bred front. Många förvaltningar och bolag bidrar aktivt till utveckling, men enkätsvaren visar att detta sker i högre grad med fokus på egen verksamhet än på systemomställande frågor. Samtidigt bidrar utveckling för egen verksamhet – exempelvis genom att ta fram nya lösningar i pilotprojekt – till att etablera marknadslösningar som sedan kan ha en systemomställande effekt på hela branschen. Dock saknar många förvaltningar och bolag kapacitet att engagera sig tillräckligt i bredare, samverkansdrivna frågor med fokus på systemomställning.

¹⁹ Detta synsätt, så kallat *tillräcklighet* (från engelskans *sufficiency*), innebär att behovet av bostäder och lokaler i så stor utsträckning som möjligt tillgodoses genom den redan byggda miljön, så att nybyggnation undviks när det är möjligt. Det kan exempelvis handla om att i högre grad bevara och utveckla befintliga byggnader. Se sammanfattningsrapport "Vi driver på utvecklingen för hållbart byggande" för ett mer utförligt resonemang.

Jämfört med andra strategiområden är det tydligt att hållbart byggande är en prioriterad fråga, delvis på grund av kopplingen till de berörda förvaltningarnas och bolagens grunduppdrag. Enkätsvaren visar att stadens verksamheter har relativt stor förståelse för vad deras roll är och hur de kan bidra. Exempelvis verkar mandat och ansvar vara relativt tydliga. I stället lyfts mer praktiska hinder, exempelvis resursbrist, behov av fördjupad kompetens och erfarenhetsutbyten om vilka lösningar som finns tillgängliga och hur dessa kan skalas upp i den egna verksamheten. Behovet av stöd är större inom anläggning än nybyggnation. Även lagstiftning och marknadens mognad upplevs som vanliga hinder, särskilt kopplat till återbruk och cirkulära materialflöden. Behoven ligger i linje med strategisamordningens planer under året, som bland annat omfattar att fördjupa erfarenhetsutbytet inom Göteborgs Stad och verka för ett stärkt stöd inom anläggning.

Förvaltningar och bolag behöver säkra lokala rutiner och följa upp krav inom de områden där verktyg finns på plats, samt säkerställa att klimatsmarta lösningar implementeras brett. Nämnder och styrelser behöver skapa en tydlig förväntan på att krav och arbetssätt införs i linje med målen, och att det finns kapacitet för egen och systemomställande utveckling där lösningar saknas.

Slutsatser:

- **Många verksamheter arbetar aktivt med både utveckling och implementering**, och kopplingen till förvaltningars och bolags grunduppdrag ger hållbart byggande förhållandevis goda förutsättningar för framdrift. Till stor del finns verktyg och lösningar på plats och behöver implementeras brett.
- **Verksamheterna efterfrågar stöd genom fördjupad kunskapsdelning och tillgång till resurser**, medan mandat och ansvar är relativt tydliga jämfört med andra strategiområden. Behoven av ökad kompetens och stöd är större på anläggningssidan än när det gäller nybyggnation.
- **Politiken, förvaltningar och bolag behöver säkerställa brett införande och fortsatt utveckling.** Verksamheterna behöver säkra lokala rutiner och implementera befintliga lösningar där sådana finns. Kapacitet för att engagera sig i systemomställande utveckling behöver byggas vidare där lösningar saknas. Nämnder och styrelser inom planering, exploatering och byggnation behöver prioritera effektivare nyttjande av den redan byggda miljön.

3.6 Vi planerar för en grön och robust stad

Göteborgs Stad ska planera för en grön och robust stad, vilket innebär att biologisk mångfald och ekosystemtjänster ska stärkas och bli en självklar del i hela stadsutvecklingsprocessen, från planering och genomförande till drift. Det kan exempelvis handla om att tillvarata och utveckla stadens blågröna strukturer som stadsgrönska, sjöar och vattendrag. För att öka stadens förmåga att arbeta samordnat har strategisamordningen utvecklat nya metoder och arbetssätt som stärker samverkan mellan förvaltningar, bolag och andra markägare. Exempel på detta är *Hela Stadens Grönska*, ett utvecklingsprojekt för att testa nya arbetssätt i samverkan med privata aktörer; *Grönstrategiskt Forum*, en plattform för ökat kunskapsutbyte inom Göteborgs Stad och *Kartläggning Grön Infrastruktur*, där ett analysverktyg för kommunens gröna infrastruktur har tagits fram²⁰.

Strategiområdet *Grön och robust* handlar om stadsutveckling samt förvaltning och skötsel av mark. Därför är det främst de stadsutvecklande förvaltningarna och verksamheter som äger mark som ser sig som viktiga aktörer. Vissa verksamheter har också roller som skulle kunna utvecklas vidare inom stadens samordnade arbete; socialförvaltningarna kan bidra med kompetens inom trygghet och social hållbarhet, Intraservice kan stärka det digitala stödet och Business Region Göteborg kan i högre grad driva samverkan med privata markägare och andra externa aktörer.

De hinder som lyfts av förvaltningar och bolag handlar till stor del om att mandat och ansvar är otydligt. Detta hänger ihop med att de stadsutvecklande förvaltningarna är stora organisationer och att stadsutveckling är en komplex process med många intressenter där mandat och ansvar är särskilt utspritt. Den nya organisationen av de stadsutvecklande förvaltningarna är förhållandevis ung, och flera av dessa verksamheter har nyligen fått ett systematiskt miljöarbete på plats. Strategisamordningen har arbetat för att förbättra stadens interna samverkan, men här finns behov av utökade samarbeten både inom och mellan förvaltningar och bolag. Det är också viktigt att politiken tydligt pekar på vikten av blågröna frågor i stadsutvecklingen, och säkrar mandat och ansvar för detta i organisationerna.

Flera verksamheter arbetar aktivt med utveckling, och jämfört med övriga strategiområden är skillnaden i svaren mellan utveckling för egen verksamhet och systemomställning mindre uttalad. De utvecklingsinitiativ som pågår har alltså relativt stort fokus på bredare frågor i samverkan med andra. Enkätsvaren visar också att berörda verksamheter arbetar med utveckling i betydligt högre grad än med implementering. Genom strategisamordningens arbete har flera nya metoder och arbetssätt tagits fram och pilotprojekt testats. Dessa behöver nu implementeras brett och skalas upp. Här behöver nämnder och styrelser efterfråga att de nya arbetssätten införs/ används och tydligare prioritera de blågröna frågorna i stadsutvecklingen.

Generellt finns inte samma tydliga och gemensamma målbild för grönfrågor som för exempelvis klimatfrågan, och till viss del inte heller samma

²⁰ Se sammanfattningsrapport "Vi planerar för en grön och robust stad" för mer information.

kompetensnivå hos verksamheterna. Behovet av stöd speglar detta och många verksamheter önskar mer kompetensutveckling. Detta ligger i linje med strategisamordningens och miljöförvaltningens pågående arbete med att tydliggöra miljö- och klimatprogrammets målbild samt planer med att ta fram en utbildningsserie för ökad kunskap om biologisk mångfald och ekosystemtjänster. Förvaltningar och bolag efterfrågar också stöd i att implementera de nya arbetssätt som tagits fram och större möjligheter till samverkan och lärande tillsammans med andra verksamheter. Strategisamordningen planerar flera samverkansåtgärder och riktat stöd till verksamheter de kommande åren. Det är viktigt att förvaltningar och bolag säkerställer tillräckliga resurser för både implementering och tvärgående samarbeten på bred front.

Slutsatser:

- **Grön och robust handlar om frågor som berör stora förvaltningar med delad rådgivning i stadsutvecklingen, vilket ställer höga krav på samarbete.** Relativt få övriga verksamheter ser sig som viktiga aktörer, vilket speglar områdets koppling till stadsutveckling samt förvaltning och skötsel av mark.
- **Flera nya metoder och arbetssätt har utvecklats som nu behöver skalas upp och implementeras i ordinarie planering och drift.** Strategisamordningen kan särskilt bidra genom kompetensutveckling, vägledning i hur lösningar kan implementeras i verksamheterna och ökade möjligheter till samverkan.
- **Politiken behöver tydligt prioritera blågröna frågor i stadsutveckling och säkerställa mandat och ansvar.** Förvaltningar och bolag behöver integrera de nya arbetssätten och metoderna i ordinarie verksamhet och avsätta resurser för att möjliggöra detta.

3.7 Vi driver på utvecklingen av hållbara transporter

Göteborgs Stad ska driva på utvecklingen av hållbara transporter, bland annat genom att prioritera gång-, cykel- och kollektivtrafik, skapa förutsättningar för en snabb övergång till ett elektrifierat transportsystem samt utveckla och använda olika typer av styrmedel för att minska det motoriserade vägtrafikarbetet²¹. Strategisamordningen har fokuserat på att driva fram insatser för minskad vägtrafik eftersom detta är ett område där Göteborgs Stad skulle kunna använda sin rådighet mer effektivt, och där åtgärderna dessutom har potential att få stor effekt på kort tid. Strategisamordningen har också stärkt samarbetet och kunskapsutbytet mellan förvaltningar och bolag, exempelvis genom plattformen *Arena Hållbara transporter*.

Alla verksamheter i Göteborgs Stad påverkar på olika sätt mängden transporter i staden, exempelvis i sina roller som stadsutvecklare, upphandlare eller arbetsgivare. Detta speglas i enkätsvaren genom att hållbara transporter är det strategiområde där flest verksamheter ser sig som centrala aktörer, och nästan alla verksamheter upplever att de har en viss roll inom området.

Många förvaltningar och bolag arbetar med utveckling, bland annat genom mobilitetslösningar för den egna verksamheten och genom att ställa krav vid upphandlingar. Flera verksamheter uppger att de också arbetar med utveckling med fokus på systemomställande frågor. De senaste åren har styrningen förbättrats, vilket har lett till ett ökat engagemang för arbetet med hållbara transporter. Tre av de stadsutvecklande förvaltningarna²² fick 2024 i uppdrag att utöka arbetet med att minska vägtrafiken. Detta har lett till att ett program för hållbart resande togs fram 2025 med fem prioriterade områden som bedöms ha stor potential att få effekt till 2030.

Nya arbetssätt kring minskad vägtrafik har särskilt börjat komma på plats hos de stadsutvecklande förvaltningarna, men det behövs en ökad samordning mellan förvaltningar och bolag i gemensamma knäckfrågor. Hindren som verksamheterna lyfter handlar till stor del om just brist på samverkan och samordning. Många efterfrågar också praktiskt stöd, exempelvis vägledning eller konkreta arbetssätt som kan implementeras i den egna verksamheten. Jämfört med andra strategiområden är behovet av kompetensutveckling förhållandevis litet. Strategisamordningarna har till stor del avgränsat sig till att driva på arbetet hos de stadsutvecklande förvaltningarna, men planerar under det kommande året att undersöka vilken typ av samverkan som kan stärka övriga verksamheter ytterligare.

Göteborgs Stads arbete med hållbara transporter har stärkts de senaste åren, bland annat genom tydligare politiska signaler att det är en prioriterad fråga. Samtidigt krävs en systemomställning för att stadens mål om minskad klimatpåverkan från transporter ska kunna nås²³, och utvecklingen går delvis åt

²¹ Det motoriserade vägtrafikarbetet är antalet körda kilometer med alla typer av motoriserade vägfordon. I resten av avsnittet används "minskad vägtrafik" för samma innebörd.

²² Stadsbyggnadsförvaltningen, stadsmiljöförvaltningen och exploateringsförvaltningen.

²³ Se [Uppföljning av målen i Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram 2025](#)

fel håll med ökade växthusgasutsläpp från vägtrafiken i Sverige under 2024. För att öka takten behöver förvaltningar och bolag i större utsträckning ta ansvar för hur de kan bidra genom sina olika roller, med särskilt fokus på sin indirekta påverkan på minskat vägtrafikarbete. Strategisamordningen och miljöförvaltningen kan stödja verksamheterna i detta arbete. Nämnder och styrelser behöver tydliggöra att alla förvaltningar och bolag förväntas bidra till att minska klimatpåverkan från transporter, och att mobilitetsfrågor ska prioriteras. Dessutom behöver politiken driva på utvecklingen av nationell lagstiftning inom områden där Göteborgs Stads rådighet är begränsad.

Slutsatser:

- **Tydligare politiska signaler och styrning har drivit på Göteborgs Stads arbete inom hållbara transporter de senaste åren.** Alla förvaltningar och bolag har en påverkan på mängden transporter i staden och det finns en förhållandevis god förståelse bland verksamheterna om sina roller.
- **Förvaltningar och bolag efterfrågar stärkt samordning och samverkan inom staden,** samt praktiskt stöd i vilka lösningar och arbetssätt som kan implementeras. Nya arbetssätt för minskad vägtrafik hos de stadsutvecklande förvaltningarna har kommit på plats men behöver skalas upp.
- **Förvaltningar och bolag behöver ta större ansvar för sin indirekta påverkan på minskad vägtrafik,** och nämnder och styrelser behöver tydliggöra att mobilitetsfrågorna ska prioriteras och att verksamheterna förväntas bidra utifrån sina respektive roller.

4 Slutord

Arbetet inom de sju strategiområdena är väletablerat inom staden och har lett till goda resultat. Genom strategierna har exempelvis samverkan stärkts både mellan stadens verksamheter och med externa aktörer, flera nya metoder och arbetssätt har tagits fram och börjat användas inom områden där sådana tidigare saknades, och förbättrad styrning har kommit på plats som ökar takten mot flera mål.

Samtidigt pekar både denna och tidigare uppföljningar på att takten behöver öka för att Göteborgs Stad ska nå målen. Det krävs ett ökat engagemang och genomförande på förvaltningar och bolag inom strategiernas områden, inklusive bredare implementering av de nya lösningar som tagits fram genom strategiernas arbete. Förvaltningar och bolag behöver arbeta mer med tvärgående och systemomställande frågor.

5 Appendix: enkätfrågor och respondenter

5.1 Enkätfrågor

Enkätfrågorna besvarades separat för varje strategiområde och handlar om; hur förvaltningarna och bolagen ser på sin roll inom området, deras förutsättningar och hinder kopplat till utveckling och implementering, samt deras främsta behov av ytterligare stöd och samordning. Alla frågor innehöll möjligheten att skriva egna längre kommentarer och ytterligare svarsalternativ.

Aspekt	Fråga	Svarsalternativ
Aktör	Är er förvaltning/bolag en viktig aktör inom [respektive strategiområde]? Detta kan vara både inom och utanför det samordnade strategiarbetet i staden.	Ja, vi är en central aktör
		Ja, vi är en relativt viktig aktör
		Ja, men vi är en mindre viktig aktör
		Nej, det har låg/ingen relevans för oss
		Vet ej
		Annat
Utveckling	I vilken grad driver eller deltar er förvaltning/bolag i utvecklingsarbete för den egna verksamheten eller för systemförändring, med koppling till [respektive strategiområde]?	I hög grad
		I viss grad
		I låg grad
		Inte alls
		Vet ej
Utveckling	Vilka är de största hindren för er att arbeta mer med utveckling som kopplar till [respektive strategiområde]? Flera val möjliga.	Brist på personella eller ekonomiska resurser
		Otillräcklig kompetens eller erfarenhet inom området
		Otydligt mandat, ansvar eller styrning
		Kultur/ledarskap stödjer ej utforskande och experimenterande arbete
		Brist på samordning eller samverkan med andra förvaltningar/bolag
		Utvecklingsfrågor inom området har låg prioritet i förhållande till andra uppdrag eller mål
		Vi ser inget behov av att driva eller delta i utvecklingsarbete inom området i större utsträckning än idag
		Vi saknar politiska uppdrag att arbeta med detta i större utsträckning
		Det finns inga hinder
		Vet ej
Annat		
Implementering	I vilken grad arbetar er förvaltning/bolag med att implementera nya lösningar och arbetssätt från utvecklingsarbete, med koppling till [respektive strategiområde]? Det kan handla om nya lösningar och arbetssätt både från ert eget utvecklingsarbete eller från andra verksamheter i staden.	I hög grad
		I viss grad
		I låg grad
		Inte alls
		Vet ej

Implementering	Vilka är de största hindren för att implementera nya lösningar eller arbetssätt från utvecklingsarbete i er förvaltning/bolag, med koppling till [respektive strategiområde]? Flera val möjliga.	Brist på personella eller ekonomiska resurser
		Otillräcklig kompetens eller erfarenhet inom området
		Otydliga processer eller rutiner för implementering
		Otydligt mandat, ansvar eller styrning
		Brist på samordning eller samverkan med andra aktörer
		Låg prioritet i förhållande till andra uppdrag eller mål
		Svårt att känna till möjliga nya lösningar eller arbetssätt
		Svårigheter att anpassa nya lösningar eller arbetssätt till vår verksamhet
		Ej relevant att införa nya lösningar och arbetssätt
		Vet ej
		Annat
Stöd/samordning	Vilka typer av stöd/samordning skulle underlätta ert arbete [inom respektive strategiområde], framöver? Flera val möjliga.	Stöd för att identifiera vilka utvecklingsbehov vi kan/bör vara delaktiga i
		Stöd i att förstå vilka nya arbetssätt som kan/bör implementeras i vår verksamhet
		Stöd i att anpassa lösningar till vår verksamhet
		Stöd i förändrings-/innovationsledning
		Möjlighet till ökad samverkan/ökar lärande med andra förvaltningar och bolag
		Vägledning eller metoder för hur lösningar kan omsättas praktiken
		Kompetensutveckling för medarbetare och chefer
		Tydligare politiska signaler att frågan ska prioriteras
		Mer information om strategiarbetet och dess resultat
		Vet ej
		Annat

5.2 Respondenter

Följande 34 förvaltningar och bolag svarade på enkäten:

- Business Region Göteborg
- Demokrati och medborgarservice
- Exploateringsförvaltningen
- Förvaltningen för funktionsstöd
- Grundskoleförvaltningen
- Gryaab
- Gårdstensbostäder
- Göteborg & Co
- Göteborg Energi
- Bostadsbolaget
- Egnahemsbolaget
- Göteborgs Hamn
- Göteborgs Stads Leasing
- Göteborgs Stads Parkering
- Göteborgs Lokaler
- Higab
- Idrotts- och föreningsförvaltningen
- Inköps- och upphandlingsförvaltningen
- Intraservice
- Kretslopp och vatten
- Liseberg
- Poseidon
- Renova
- Socialförvaltning Centrum
- Socialförvaltning Nordost
- Socialförvaltning Sydväst
- Stadsbyggnadsförvaltningen
- Stadsfastighetsförvaltningen
- Stadshus
- Stadsledningskontoret
- Stadsmiljöförvaltningen
- Utbildningsförvaltningen
- Äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen
- Älvstranden Utveckling

Miljöförvaltningen

Box 7012, 402 31 Göteborg

Telefon: 031-365 00 00 (kontaktcenter)

E-post: miljoforvaltningen@miljo.goteborg.se

